

Historia
Wymagania edukacyjne
Klasa VIII
rok szkolny 2022/2023

1. Cele wymagań edukacyjnych z historii:

- sprawdzenie poziomu opanowania wiedzy i zdobytych umiejętności,
- mobilizowanie ucznia do dalszej pracy,
- stymulowanie rozwoju ucznia,
- dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach, specjalnych uzdolnieniach ucznia,
- diagnozowanie poziomu nauczania.

2. Cele edukacyjne:

- zainteresowanie uczniów przeszłością,
- dostarczenie wiedzy, która umożliwi ukształtowanie poprawnych wyobrażeń o życiu w przeszłości, zrozumienie natury ludzkiej i motywów postępowania minionych pokoleń,
- pomoc w zrozumieniu złożoności współczesnego świata i odnalezieniu w nim własnego miejsca,
- rozwijanie poczucia przynależności do rodziny, społeczności lokalnej, grupy etnicznej, religijnej, narodu, państwa, społeczności europejskiej i światowej,
- umożliwienie uczniom zrozumienia innych ludzi i społeczeństw; kształtowanie szacunku i przywiązania do własnego państwa i rodzimej kultury, zarazem szacunku i tolerancji dla innych państw i kultur,
- dostarczenie wzorców osobowych z przeszłości, wprowadzenie uczniów w świat wartości ogólnoludzkich sprzyjających wychowaniu prawego człowieka i aktywnego i świadomego swych praw i obowiązków obywatela.

3. W ocenianiu uwzględniamy indywidualne możliwości ucznia oraz kryteria danej klasy.

4. Oceniamy według skali ocen:

Celujący – cel.

Bardzo dobry – bdb.

Dobry – db.

Dostateczny – dst.

Dopuszczający – dop.

Niedostateczny – ndst.

5. Oceniamy oceną cząstkową, semestralną, roczną. Stosujemy różne formy kontroli i oceny ucznia (wyrażone stopniem, pochwały ustne lub pisemne).

Każda ocena jest jawna. Oceniamy systematycznie, rzetelnie, sprawiedliwie życzliwie.

6. Obszary aktywności podlegające ocenie.

Na lekcjach historii ocenie może podlegać:

- czytanie mapy i korzystanie z atlasu,
- czytanie ze zrozumieniem (tekstu z podręcznika),
- analiza tekstu źródłowego,
- posługiwanie się pojęciami z zakresu chronologii, obliczanie czasu wydarzeń, długości ich trwania, umieszczenie ich na taśmie czasu,
- umiejętność łączenia faktów, myślenia przyczynowo – skutkowego, porównania epok, ustrojów politycznych, społecznych i gospodarczych na przestrzeni dziejów,
- wykorzystanie ilustracji, filmu, nagrania audio jako źródła informacji (dokonanie opisu w formie ustnej lub pisemnej),
- umiejętność narysowania drzewa genealogicznego,
- wypowiedzi ustne,
- wypowiedzi pisemne (zadania domowe, wypracowania na tematy historyczne),
- sprawdziany pisemne (testy, sprawdziany, kartkówki),
- zaangażowanie i wkład pracy ucznia,
- udział w konkursach historycznych,
- konstruowanie prostych zagadek historycznych (krzyżówek, rebusów, szarad),
- praca w parach lub grupie rówieśniczej,
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego.

Kl. IV – VIII

Sprawdziany

Kartkówki

0 – 29 % ndst.

0 – 29 % ndst.

30% - 50% dop.

30% - 50% dop.

51 % - 74 % dst.

51 % - 74 % dst.

75 % - 87 % db.

75 % - 90 % db.

88 % - 95 % bdb.

91 % - 100 % bdb.

Powyżej 95% cel.

Informacje i wymagania dotyczące historii

Nauczyciel zapoznaje uczniów z wymaganiami edukacyjnymi na początku roku szkolnego oraz na bieżąco udostępnia ten dokument uczniom i rodzicom.

Skuteczne uczenie się i uzyskiwanie pozytywnych ocen zapewni uczniowi:

1. Przygotowywanie wszystkich pisemnych i ustnych prac domowych.
2. Przynoszenie podręcznika i zeszytu przedmiotowego.
3. Staranne prowadzenie zeszytu przedmiotowego, podkreślanie w nim tematów i ważnych informacji.
4. Na bieżąco uzupełnianie w zeszycie wszystkich braków wynikłych z absencji (notatek, prac domowych).
5. Uważanie na lekcjach, branie czynnego udziału w zajęciach i prowadzenie w zeszycie pełnych notatek.
6. Rzetelne przygotowywanie się do prac klasowych wg podanych zagadnień.
7. Systematyczne uczenie się.
8. Dobra współpraca i skuteczne porozumiewanie się podczas wykonywania zadań w grupach.
9. Zgłaszanie się do konkursów i programów artystycznych.
10. O pracy klasowej nauczyciel informuje co najmniej na tydzień wcześniej, podając zakres materiału oraz przeprowadza lekcję powtórzeniową.
11. Sprawdzianu uczeń nie pisze w danym dniu tylko wtedy, jeśli co najmniej tydzień był nieobecny w szkole. Zaległą pracę klasową uczeń pisze w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
12. Krótkie (do 20 minut) kartkówki obejmujące trzy tematy nie muszą być zapowiadane. Podlegają poprawie, ale tylko na następnej lekcji.
13. Nauczyciel w dniu rozdawania sprawdzonych prac podaje do wiadomości uczniów skalę procentową, według której oceniany był sprawdzian (praca klasowa, wypracowanie itp.).
14. Zgłaszane przez ucznia przed lekcją nieprzygotowanie lub brak zeszytu z pracą domową nauczyciel odnotowuje w dzienniku (uczeń ma prawo być trzy razy w semestrze nieprzygotowanym do zajęć), kolejne skutkuje oceną niedostateczną, następnie liczenie nieprzygotowań rozpoczyna się od początku.
15. Nieprzygotowanie nie dotyczy zapowiedzianych sprawdzianów i kartkówek.
16. Brak odpowiednich materiałów potrzebnych na lekcję traktowany jest jako nieprzygotowanie do lekcji.
17. Nauczyciel uwzględnia prośbę rodziców o usprawiedliwienie nieprzygotowanie dziecka z ważnych powodów.
18. Wszelkie plagiaty karane są oceną niedostateczną.
19. Ściąganie na sprawdzianie lub kartkówce jest jednoznaczne z otrzymaniem oceny niedostatecznej.
20. Uczeń może poprawić ocenę niedostateczną, jak również inne oceny ze sprawdzianu lub kartkówki w terminie i formie ustalonej przez nauczyciela – w ciągu dwóch tygodni od jej otrzymania. Każdą pracę klasową, sprawdzian, test kompetencji, kartkówkę uczeń może poprawiać tylko jeden raz, bez względu na to, jaką ocenę otrzymał. Jeżeli uczeń na poprawie otrzyma gorszą ocenę, ocena zostanie wpisana.
18. Aktywność ucznia jest oceniana „+”, wstawianym do zeszytu przedmiotowego i potwierdzonego podpisem nauczyciela. Zebranie 4 plusów oznacza ocenę bardzo dobrą, wstawianą do e-dziennika w kategorii „aktywność na lekcji”.
19. Uczniowie nie mogą w zeszytach przedmiotowych pisać flamastrami i czerwonym długopisem (zastrzeżonym dla nauczyciela).
20. Na ferie i święta nie zadaje się prac domowych.
21. Roczna ocena klasyfikacyjna obejmuje osiągnięcia uczniów w I i II semestrze (z naciskiem na semestr II).
- 22. Ocena śródroczna i końcoworoczna nie jest średnią matematyczną ocen częściowych.**

Kryteria wymagań ogólnych na poszczególne oceny z historii w klasie VIII w roku szkolnym 2022/2023

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował treści zawartych w podstawie programowej, ma poważne braki w podstawowych wiadomościach,
- nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści historycznych i społecznych nawet w stopniu minimalnym,
- nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi,
- nie potrafi odtworzyć istotnych elementów materiału opracowywanego na lekcjach,
- nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat,
- nie wykonuje zadań realizowanych przez zespół klasowy, jest bierny, nie przejawia zainteresowania treściami przedmiotu ani chęci przyswajania wiadomości i współpracy z nauczycielem

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował treści konieczne, ale jego wiedza jest fragmentaryczna, ma braki w podstawowych wiadomościach i umiejętnościach, lecz z pomocą nauczyciela potrafi je w dłuższym czasie nadrobić,
- przy pomocy nauczyciela wyjaśnia znaczenie podstawowych pojęć z zakresu historii,
- zna główne postacie historyczne,
- zna prosty podział źródeł historycznych,
- rozumie prosty tekst źródłowy,
- ma ogólną orientację w posługiwaniu się osią czasu, przyporządkowuje datę wiekowi,
- zna daty roczne przełomowych wydarzeń,
- odczytuje podstawowe dane kartograficzne, wskazuje na mapie wybrane państwa i regiony,
- umie nazwać poznane epoki oraz przedstawić ich ramy chronologiczne,
- okazuje szacunek symbolom państwowym,
- zachowuje się godnie w czasie obchodów świąt i uroczystości państwowych,
- posługuje się podręcznikiem,
- wykonuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- ma trudności ze zbudowaniem poprawnej wypowiedzi,
- zachowuje na lekcji bierną postawę, ale wykazuje chęć współpracy i odpowiednio motywowany jest w stanie przy pomocy nauczyciela wykonać proste polecenia.
- zachowuje na lekcji bierną postawę, ale wykazuje chęć współpracy i odpowiednio motywowany jest w stanie przy pomocy nauczyciela wykonać proste polecenia.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- posiada kompetencje określone na ocenę dopuszczającą,
- opanował minimum wiadomości i umiejętności przewidzianych w podstawie programowej,

- z niewielkimi trudnościami posługuje się terminologią poznaną na lekcjach,
- dostrzega podstawowe związki przyczynowo - skutkowe pomiędzy faktami historycznymi,
- wyciąga proste wnioski z otrzymanych informacji,
- dostrzega rolę głównych postaci historycznych w ważnych wydarzeniach,
- rozróżnia podstawowe typy źródeł informacji historycznej,
- pod kierunkiem nauczyciela gromadzi, porządkuje i wykorzystuje informacje z różnych źródeł,
- podejmuje próby analizy i interpretacji tekstu źródłowego,
- z niewielką pomocą nauczyciela umiejscawia wydarzenia w czasie,
- szereguje poznane wydarzenia w czasie,
- z niewielką pomocą nauczyciela umiejscawia wydarzenia w przestrzeni (mapa),
- podaje podstawowe cechy odróżniające epoki: starożytną, średniowieczną i nowożytną,
- wskazuje główne elementy tradycji starożytnej w życiu współczesnym,
- samodzielnie pracuje z podręcznikiem,
- wykonuje proste zadania pisemne, poprawia popełnione błędy merytoryczne,
- formułuje krótkie i proste wypowiedzi na zadany temat,
- formułuje ogólne opinie,
- wykazuje niewielką aktywność na lekcjach, ale współpracuje z grupą podczas realizacji zadań,
- posługuje się mediami elektronicznymi.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- posiada kompetencje określone na oceny dopuszczającą i dostateczną,
- opanował w niepełnym stopniu wiadomości i umiejętności ujęte w podstawie programowej,
- prawidłowo posługuje się terminologią historyczną,
- porównuje wydarzenia z przeszłości, dostrzega złożoność związków przyczynowo - skutkowych między wydarzeniami,
- samodzielnie wyciąga ogólne wnioski,
- charakteryzuje dokonania ważnych postaci historycznych,
- samodzielnie gromadzi, porządkuje i wykorzystuje informacje z różnych źródeł,
- analizuje i interpretuje teksty źródłowe z niewielką pomocą nauczyciela,
- wykonuje wszystkie rodzaje ćwiczeń związane z orientacją w czasie,
- dobrze posługuje się mapą historyczną i planem, poprawnie odczytuje zawarte w nich informacje,
- umie krótko scharakteryzować poznane epoki,
- wskazuje elementy tradycji wszystkich epok w życiu współczesnym,
- zna różne systemy organizacji społeczeństw i państw,
- rozwiązuje typowe problemy z wykorzystaniem informacji z różnych źródeł, inspirowany przez nauczyciela potrafi rozwiązać trudniejsze zadania,
- swobodnie wypowiada się na wybrane tematy,

- formułuje i uzasadnia własne poglądy i opinie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- systematycznie przygotowuje się do zajęć i odrabia prace domowe.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- posiada kompetencje określone na oceny dopuszczającą, dostateczną i dobrą,
- opanował w niemal pełnym stopniu wiadomości i umiejętności ujęte w podstawie programowej,
- swobodnie wypowiada się na temat przyczyn, przebiegu i skutków wydarzeń oraz zjawisk historycznych i społecznych,
- samodzielnie wyciąga złożone wnioski,
- ocenia dokonania postaci historycznych,
- integruje wiedzę z różnych przedmiotów i źródeł różnego typu, wyraża ją w wypowiedziach ustnych i pisemnych, posługuje się poprawnym językiem,
- samodzielnie analizuje i interpretuje teksty źródłowe,
- dostrzega ciągłość i zmienność w różnych formach życia politycznego i społecznego (państwo, przemiany w strukturze społecznej, gospodarce itp.),
- samodzielnie rozwiązuje wszystkie problemy teoretyczne i praktyczne z zakresu historii,
- aktywnie działa w zespole, wspiera innych, wpływa na efektywność pracy pozostałych członków grupy,
- uczestniczy w realizacji zadań dodatkowych,
- odnosi pewne sukcesy w konkursach przedmiotowych.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- posiada kompetencje określone na oceny dopuszczającą, dostateczną, dobrą i bardzo dobrą,
- opanował w pełnym stopniu wiadomości i umiejętności ujęte w podstawie programowej, poszerza swoją wiedzę o wiadomości wykraczające poza podstawę programową, prezentuje dodatkową wiedzę w toku zajęć lekcyjnych,
- selekcjonuje i hierarchizuje zdobyte wiadomości,
- formułuje przemyślane i oryginalne wnioski,
- samodzielnie wykonuje zadania o wysokim stopniu trudności, nie popełniając żadnych błędów merytorycznych,
- wnosi twórczy wkład do pracy lekcyjnej, proponuje oryginalne rozwiązania,
- wykorzystuje wiedzę w nowych sytuacjach poznawczych, potrafi samodzielnie formułować pytania i rozwiązywać problemy,
- rozwija zainteresowania historyczne, udzielając się w kole historycznym, wykazuje inicjatywę i pomysłowość,
- ma krytyczne podejście do zagadnień poruszanych na lekcji,
- potrafi dyskutować, używa odpowiedniej argumentacji,
- współpracuje z nauczycielem w przygotowaniu niektórych zajęć,
- planuje i organizuje swoją pracę oraz pracę grupy zadaniowej,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych posługuje się nienaganną polszczyzną,
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.

Roczny plan pracy z historii dla klasy VIII szkoły podstawowej do programu nauczania „Wczoraj i dziś”

Temat lekcji	Materiał nauczania	Odniesienia do podstawy programowej	Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra Uczeń:	Ocena celująca Uczeń:
Rozdział I: II wojna światowa							
1. Napaść na Polskę	1. Przygotowania Niemiec do wojny 2. Polski plan obrony 3. Wybuch II wojny światowej 4. Wojna obronna w 1939 r. 5. Napaść sowiecka 6. Ewakuacja polskich władz 7. Bilans wojny obronnej	XXXII.1 XXXII.2 XXXII.3	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wojna błyskawiczna (Blitzkrieg)</i> , <i>„dziwna wojna”</i> , <i>internowanie</i> – zna daty: agresji Niemiec na Polskę (1 IX 1939), wkroczenia Armii Czerwonej do Polski (17 IX 1939) – identyfikuje postacie: Adolfa Hitlera, Józefa Stalina	– identyfikuje postacie: Henryka Sucharskiego, Edwarda Rydza-Śmigłego, Stefana Starzyńskiego – wskazuje na mapie kierunki uderzeń armii niemieckiej i sowieckiej – podaje przykłady szczególnego bohaterstwa Polaków, np. obrona poczty w Gdańsku, walki o Westerplatte, obrona wieży spadochronowej w Katowicach, bitwy pod Mokrą i Wizną, bitwa nad Bzurą, obrona Warszawy, obrona Grodna, bitwa pod Kockiem, obrona Helu	– wyjaśnia przyczyny klęski Polski we wrześniu 1939 r. – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>provokacja gliwicka</i> , <i>bitwa graniczna</i> , <i>„polskie Termopile”</i> – zna daty: bitwy o Westerplatte (1–7 IX 1939), wypowiedzenia wojny Niemcom przez Francję i Wielką Brytanię (3 IX 1939), internowania władz polskich w Rumunii (17/18 IX 1939), kapitulacja Warszawy (28 IX 1939), kapitulacji pod Kockiem (6 X 1939) – przedstawia stosunek sił ZSRS, Niemiec i Polski – wymienia miejsca kluczowych bitew wojny obronnej Polski stoczonych z wojskami niemieckimi i sowieckimi	– identyfikuje postacie: Władysława Raginisa, Franciszka Kleeberga, Tadeusza Kutrzeby – przedstawia założenia planu obrony Polski w 1939 r. – omawia okoliczności wkroczenia wojsk sowieckich na terytorium Polski w kontekście paktu Ribbentrop-Mołotow – wymienia i charakteryzuje etapy wojny obronnej Polski	– ocenia postawę aliantów zachodnich wobec Polski we wrześniu 1939 r. – ocenia postawę władz polskich we wrześniu 1939 r.
2. Podbój Europy przez Hitlera i Stalina (1939–1941)	1. Wojna zimowa 2. Agresja Niemiec na Danię i Norwegię 3. Atak III Rzeszy na Francję 4. Państwo Vichy 5. Bitwa o Anglię	XXXIII.1	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>alianci</i> , <i>bitwa o Anglię</i> – identyfikuje postacie: Winstona Churchilla, Charles’a de Gaulle’a – wskazuje na mapie	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>linia Maginota</i> , <i>kolaboracja</i> – zna daty: napaści niemieckiej na Danię i Norwegię (IV 1940), ataku III Rzeszy na Francję	– identyfikuje postacie: Vidkuna Quislinga, Philippe’a Pétaina – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wojna zimowa</i> , <i>państwo marionetkowe</i> , <i>państwo Vichy</i> , <i>Komitet Wolnej Francji</i>	– zna daty: wojny sowiecko-fińskiej (XI 1939 – III 1940), zajęcia republik bałtyckich przez ZSRS (VI 1940), ataku Niemiec na Jugosławię i Grecję (IV 1941)	– opisuje kolejne etapy agresji Niemiec w latach 1940–1941

	6. Wojna na Bałkanach		obszary zagarnięte przez ZSRS i III Rzeszę do 1941 r.	(V-VI 1940), bitwy o Anglię (VII-X 1940) - wymienia państwa, które padły ofiarą agresji sowieckiej oraz niemieckiej do 1941	- opisuje skutki bitwy o Anglię oraz omawia jej polityczne i militarne znaczenie	- przedstawia cele polityki Hitlera i Stalina w Europie w latach 1939-1941 - przedstawia ekspansję ZSRS w latach 1939-1940	
TSW – Dlaczego Niemcy nie zdobyli Anglii?	1. Jak pokonać flotę brytyjską? 2. Bitwa o Anglię 3. Pierwsza porażka Hitlera	XXXIII.1	- wyjaśnia znaczenie terminu Enigma - zna datę: bitwy o Anglię (lato-jesień 1940) - identyfikuje postacie: Adolfa Hitlera, Winstona Churchilla	- wyjaśnia znaczenie terminu operacja „Lew morski” - wymienia cele niemieckich ataków lotniczych na Wielką Brytanię	- zna datę największego nalotu niemieckiego na Wielką Brytanię (15 IX 1940) - wskazuje wynalazki techniczne, które pomogły Brytyjczykom w walce z Niemcami - przedstawia militarny wkład Polaków w obronę Wielkiej Brytanii	- zna datę nalotu na Coventry (XI 1940) - identyfikuje postacie: Mariana Rejewskiego, Jerzego Różyckiego, Henryka Żygalskiego - omawia założenia niemieckiego planu inwazji na Wielką Brytanię - porównuje potencjał militarny wojsk niemieckich i brytyjskich w czasie bitwy o Anglię	- wyjaśnia, jakie były przyczyny klęski Niemiec w bitwie o Anglię - ocenia wkład polskich lotników w walki o Wielką Brytanię
3. Wojna III Rzeszy z ZSRS	1. Atak niemiecki na ZSRS 2. Wielka Wojna Ojczyźniana 3. Bitwa o Moskwę 4. Przełomowe wydarzenia na froncie wschodnim 5. Losy jeńców sowieckich	XXXIII.1 XXXIII.3	- wyjaśnia znaczenie terminów: plan „Barbarossa”, Wielka Wojna Ojczyźniana - zna datę agresji Niemiec na ZSRS (22 VI 1941) - omawia przełomowe znaczenie bitwy stalingradzkiej dla przebiegu II wojny światowej	- wskazuje na mapie przełomowe bitwy wojny Niemiec i ZSRS: pod Moskwą i pod Stalingradem - wyjaśnia przyczyny ataku III Rzeszy na Związek Sowiecki	- wyjaśnia znaczenie terminu <i>blokada Leningradu</i> - identyfikuje postać Georgija Żukowa - wyjaśnia, jakie czynniki spowodowały klęskę ofensywy niemieckiej na Moskwę w 1941 r. - przedstawia etapy wojny niemiecko-sowieckiej	- zna daty: blokady Leningradu (1941-1944), bitwy o Moskwę (XI-XII 1941), bitwy pod Stalingradem (VIII 1942 - II 1943), bitwy na Łuku Kurskim (VII 1943) - przedstawia przebieg działań wojennych na froncie wschodnim w latach 1941-1943 - przedstawia, w jaki sposób Niemcy traktowali jeńców sowieckich	- wyjaśnia przyczyny i okoliczności zdobycia przewagi militarnej przez ZSRS - wskazuje powody zbliżenia Wielkiej Brytanii i USA do ZSRS
4. Polityka okupacyjna na III Rzeszy	1. Polityka niemiecka wobec ziem okupowanych 2. Ruch oporu	XXXIII.2	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ruch oporu</i> , <i>getto</i> , <i>Holokaust</i> , <i>obóz koncentracyjny</i> , <i>pacyfikacja</i> , <i>gwiazda Dawida</i> , <i>obóz zagłady</i>	- przedstawia założenia polityki rasowej hitlerowców oraz metody jej realizacji,	- wyjaśnia znaczenie terminów: „ <i>przestrzeń życiowa</i> ” (<i>Lebensraum</i>), <i>Generalny Plan Wschodni</i> , „ <i>ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej</i> ”, <i>Szoa</i> ,	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>szmalcownicy</i> , <i>Babi Jar</i> , <i>Ponary</i> - zna datę konferencji w Wannsee (I 1942)	- omawia postawy ludności ziem okupowanych wobec Holokaustu i niemieckich

	<p>w okupowanej Europie</p> <p>3. Polityka niemiecka wobec Żydów</p> <p>4. Holokaust</p> <p>5. Niemieckie obozy koncentracyjne i obozy zagłady</p> <p>6. Postawy wobec Holokaustu</p>		<p>- identyfikuje postacie: Adolfa Eichmanna, Ireny Sendlerowej</p>	<p>szczególnie wobec Żydów</p> <p>- omawia bilans Holokaustu</p>	<p>„Żegota”</p> <p>- charakteryzuje politykę okupacyjną Niemiec</p> <p>- wymienia kraje, w których powstały rządy kolaborujące z Niemcami, oraz kraje, gdzie rozwinął się ruch oporu</p> <p>- wyjaśnia, jakimi sposobami ludność obszarów okupowanych przez Niemców niosła pomoc Żydom</p>	<p>- identyfikuje postacie: Heinricha Himmlera, Josipa Broza-Tity</p> <p>- wskazuje na mapie obozy koncentracyjne i obozy zagłady w Europie</p> <p>- porównuje sytuację ludności na terytoriach okupowanych przez Niemców</p> <p>- przedstawia przebieg zagłady europejskich Żydów</p>	<p>agresorów</p> <p>- ocenia postawy wobec Holokaustu</p>
5. Wojna poza Europą	<p>1. Walki w Afryce Północnej</p> <p>2. Wojna na Atlantyku</p> <p>3. Przystąpienie Japonii i USA do wojny</p> <p>4. Ofensywa japońska w Azji</p>	<p>XXXIII.1</p> <p>XXXIII.3</p>	<p>- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>U-Boot</i>, <i>konwój</i>, <i>Enigma</i>, <i>lotniskowiec</i>, <i>pancernik</i></p> <p>- zna datę ataku Japonii na USA (7 XII 1941)</p>	<p>- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>bitwa o Atlantyk</i>, <i>wilcze stada</i></p> <p>- identyfikuje postacie: Franklina Delano Roosevelta, Erwina Rommla</p>	<p>- wymienia główne strony konfliktu w Afryce i w rejonie Pacyfiku oraz ich najważniejsze cele strategiczne</p> <p>- wyjaśnia, na czym polegało strategiczne znaczenie bitew pod El Alamein i pod Midway, oraz lokalizuje je na mapie</p> <p>- wyjaśnia znaczenie bitwy o Atlantyk dla losów II wojny światowej</p>	<p>- zna daty: bitwy pod El Alamein (X-XI 1942), bitwy o Midway (VI 1942), walk o Guadalcanal (VIII 1942 - II 1943)</p> <p>- identyfikuje postacie: Bernarda Montgomery'ego, Dwighta Eisenhowera</p> <p>- wskazuje na mapie obszary opanowane przez Japończyków do końca 1942 r.</p> <p>- przedstawia przebieg walk w Afryce</p> <p>- charakteryzuje ekspansję japońską w Azji</p>	<p>- omawia działania wojenne na morzach i oceanach</p> <p>- ocenia konsekwencje włączenia się USA do wojny</p> <p>- przedstawia rozwiązania militarne, które obie strony stosowały podczas zmagania na morzach i oceanach</p>
6. Droga do zwycięstwa	<p>1. Początek Wielkiej Koalicji</p> <p>2. Walki na Sycylii i we Włoszech</p> <p>3. Konferencja Wielkiej Trójki</p> <p>4. Otwarcie drugiego frontu w Europie</p> <p>5. Koniec wojny</p>	<p>XXXIII.1</p> <p>XXXIII.3</p> <p>XXXIII.4</p>	<p>- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>izolacjonizm</i>, <i>Karta atlantycka</i>, <i>Wielka Koalicja</i>, <i>Wielka Trójka</i>, <i>konferencja w Teheranie</i></p> <p>- zna daty: konferencji w Teheranie (XI-XII 1943), desantu</p>	<p>- wyjaśnia genezę i cele Wielkiej Koalicji</p>	<p>- przedstawia decyzje podjęte podczas obrad Wielkiej Trójki w Teheranie i Jałcie</p>	<p>- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Lend-Lease Act</i>, <i>operacja „Market Garden”</i>, <i>operacja „Bagration”</i>, <i>taktyka żabich skoków</i>, <i>kamikadze</i></p> <p>- zna daty: podpisania Karty atlantyckiej (VIII</p>	<p>- przedstawia etapy formowania się Wielkiej Koalicji antyhitlerowskiej</p> <p>- ocenia decyzję Amerykanów o użyciu bomby atomowej przeciwko Japonii</p>

	w Europie 6. Walki na Dalekim Wschodzie		<p>aliantów w Normandii (VI 1944), konferencji jałtańskiej (II 1945), bezwarunkowej kapitulacji III Rzeszy (8/9 V 1945), zrzucenia bomb atomowych na Hiroszimę i Nagasaki (VIII 1945), bezwarunkowej kapitulacji Japonii (2 IX 1945)</p> <p>- identyfikuje postacie: Józefa Stalina, Franklina Delano Roosevelta, Winstona Churchilla, Harry'ego Trumana</p>			<p>1941 r.), lądowania wojsk alianckich na Sycylii (VII 1943), ofensywy Armii Czerwonej na froncie wschodnim (VI 1944 i I 1945), zdobycia Berlina (2 V 1945)</p> <p>- identyfikuje postacie: Dwighta Eisenhowera, Douglasa MacArthura, Bernarda Montgomery'ego</p> <p>- charakteryzuje założenia polityki zagranicznej wielkich mocarstw w czasie II wojny światowej</p> <p>- charakteryzuje działania na frontach w latach 1944-1945</p>	
Rozdział II: Polacy podczas II wojny światowej							
1. Dwie okupacje	<p>1. Podział ziem polskich</p> <p>2. Okupacja niemiecka</p> <p>3. Terror hitlerowski</p> <p>4. Okupacja sowiecka</p> <p>5. Deportacje w głąb ZSRS</p> <p>6. Zbrodnia katyńska</p>	<p>XXXIV.1</p> <p>XXXIV.2</p>	<p>- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Generalne Gubernatorstwo</i>, <i>sowietyzacja</i>, <i>łapanka</i>, <i>wysiedlenia</i>, <i>deportacja</i>, <i>akcja „AB”</i></p> <p>- zna datę zbrodni katyńskiej (IV-V 1940)</p>	<p>- wskazuje na mapie tereny pod okupacją niemiecką i sowiecką, miejsca masowych egzekucji Polaków pod okupacją niemiecką oraz zsyłek i kaźni ludności polskiej w ZSRS</p> <p>- charakteryzuje główne cele niemieckiej i sowieckiej polityki okupacyjnej</p>	<p>- zna datę podpisania traktatu o granicach i przyjaźni (28 IX 1939)</p> <p>- podaje przykłady terroru niemieckiego i sowieckiego (Palmiry, kaźń profesorów krakowskich i lwowskich, Katyń)</p> <p>- omawia okoliczności i przebieg zbrodni katyńskiej</p>	<p>- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>volksdeutsch</i>, <i>volkslista</i>, <i>gadzinówka</i>, <i>Akcja Specjalna „Kraków”</i>, <i>„granatowa” policja</i>, <i>Pawiak</i></p> <p>- identyfikuje postać Hansa Franka</p> <p>- przedstawia zmiany terytorialne na ziemiach polskich pod okupacją</p> <p>- przedstawia i porównuje politykę okupanta niemieckiego na ziemiach wcielonych do III Rzeszy i w Generalnym Gubernatorstwie</p> <p>- przedstawia cele deportacji Polaków w</p>	<p>- porównuje i ocenia okupacyjną politykę władz niemieckich i sowieckich wobec społeczeństwa polskiego</p>

2. Władze polskie na uchodźstwie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Powstanie polskiego rządu na emigracji 2. Armia Polska na Zachodzie 3. Polacy na frontach II wojny światowej 4. Relacje polsko-sowieckie 5. Armia Andersa w ZSRS 6. Sprawa katyńska 7. Śmierć generała Sikorskiego 	XXXIV.2 XXXV.1	<p>- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rząd emigracyjny, układ Sikorski-Majski, armia Andersa, sprawa katyńska</i></p> <p>- zna daty: powstania rządu emigracyjnego (IX 1939), układu Sikorski-Majski (VII 1941)</p> <p>- identyfikuje postacie: Władysława Sikorskiego, Władysława Andersa</p> <p>- przedstawia okoliczności powstania polskiego rządu emigracyjnego</p>	<p>- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie, katastrofa gibraltarska</i></p> <p>- wymienia polskie formacje wojskowe uczestniczące w najważniejszych bitwach II wojny światowej</p> <p>- wyjaśnia przyczyny zerwania przez ZSRS stosunków dyplomatycznych z polskim rządem na uchodźstwie</p>	<p>- omawia postanowienia układu Sikorski-Majski</p> <p>- wymienia i wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew II wojny światowej z udziałem Polaków (walki o Narwik, Monte Cassino, Falaise, Arnhem, Berlin, bitwa o Anglię, oblężenie Tobruku)</p>	<p>głęb ZSRS</p> <p>- zna daty: walk o Narwik (1940), walk o Tobruk (1941), zerwania stosunków rządu emigracyjnego z ZSRS (IV 1943), katastrofy gibraltarskiej (VII 1943)</p> <p>- identyfikuje postacie: Wł. Raczkiewicza, St. Mikołajczyka, K. Sosnkowskiego, St. Maczka, St. Sosabowskiego, Z. Berlinga</p> <p>- wyjaśnia, jakie znaczenie miała działalność rządu emigracyjnego dla Polaków w kraju i na uchodźstwie</p> <p>- omawia okoliczności powstania układu Sikorski-Majski</p> <p>- opisuje okoliczności wyjścia z ZSRS armii Andersa</p> <p>- wymienia polskie formacje wojskowe uczestniczące w najważniejszych bitwach II wojny światowej</p>	<p>- omawia polityczne skutki katastrofy gibraltarskiej</p> <p>- omawia losy polskich żołnierzy internowanych po klęsce wrześniowej</p> <p>- przedstawia tworzące się w ZSRS i w kraju pod okupacją ośrodki przyszłych polskich władz komunistycznych</p>
TSW – Kim był kapral Wojtek?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jak Wojtek został żołnierzem? 2. Niedźwiedzie zadania bojowe 3. Niedźwiedź cywil 	XXXV.2	<p>- wyjaśnia znaczenie terminu <i>żołd</i></p> <p>- identyfikuje postacie: gen. Władysława Andersa, kaprala Wojtka</p>	<p>- przedstawia okoliczności przygarnięcia niedźwiadka przez polskich żołnierzy</p> <p>- opisuje prace, które pomagał wykonywać niedźwiedź Wojtek</p>	<p>- opisuje trasę, którą przemierzyła armia Andersa</p>	<p>- omawia powojenne losy niedźwiedzia Wojtka</p> <p>- tłumaczy, dlaczego niedźwiedź Wojtek nie trafił po wojnie do Polski</p>	

3. Polskie Państwo Podziemne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Początki działalności konspiracyjnej 2. Powstanie Armii Krajowej 3. Działalność polskiego podziemia 4. Polskie Państwo Podziemne 	XXIV.4	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Polskie Państwo Podziemne, Związek Walki Zbrojnej (ZWZ), Armia Krajowa (AK), Szare Szeregi</i> - zna datę powstania AK (II 1942) - identyfikuje postacie: Stefana Roweckiego „Grota”, Tadeusza Komorowskiego „Bora” 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje na mapie rejon najintensywniejszej działalności polskiej partyzantki - przedstawia strukturę Polskiego Państwa Podziemnego 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>partyzantka Hubala, Służba Zwycięstwu Polski (SZP), Delegatura Rządu RP na Kraj, sabotaż</i> - wymienia sfery działalności Polskiego Państwa Podziemnego - wyjaśnia, jaką rolę odgrywała Armia Krajowa 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>cichociemni, dywersja, Bataliony Chłopskie, Narodowe Siły Zbrojne, Gwardia Ludowa, Armia Ludowa</i> - zna daty: powstania SZP (IX 1939), ZWZ (XI 1939), akcji pod Arsenalem (1943), zamachu na F. Kutschere (II 1944) - identyfikuje postacie: H. Dobrzańskiego „Hubala”, J. Bytnara „Rudego”, J. Karskiego, J. Nowaka-Jeziorańskiego - wyjaśnia, na czym polegała działalność Delegata Rządu na Kraj - wymienia najważniejsze akcje zbrojne ZWZ/ AK 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje działalność partyzantki majora Hubala - wyjaśnia, w jaki sposób rząd emigracyjny utrzymywał kontakty z krajem pod okupacją
TSW – Akcje polskiego ruchu oporu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kedyw 2. Akcja pod Arsenalem 3. Akcja „Główki” 	XXXIV.4	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sabotaż, dywersja</i> - identyfikuje postacie: Jana Bytnara „Rudego”, Tadeusza Zawadzkiego „Zośki”, Franza Kutschery 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>akcja pod Arsenalem, zamach na F. Kutschere, Kedyw</i> - zna daty: akcji pod Arsenalem (III 1943), zamachu na F. Kutschere (II 1944) 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia przyczyny i skutki zamachu na F. Kutschere - podaje przyczyny i skutki akcji pod Arsenalem - przedstawia metody działania Kedywu 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>akcja pod Arsenalem („Meksyk II”), akcja „Główki”</i> - zna daty: decyzji AK o przejściu od biernego oporu do ograniczonej walki z okupantem (1942) - identyfikuje postać Emila Fieldorfa „Nila” 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia przebieg akcji pod Arsenalem oraz zamachu na F. Kutschere - wyjaśnia, jakie represje spotkały Polaków za przeprowadzenie akcji pod Arsenalem - ocenia zaangażowanie młodych ludzi w walce z okupantem
4. Społeczeństwo polskie pod okupacją	<ol style="list-style-type: none"> 1. Postawa Polaków wobec okupantów 2. Zagłada polskich Żydów 3. Powstanie w getcie 	XXXIV.1 XXXIV.2 XXXIV.3	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Rada Pomocy Żydom „Żegota”, Sprawiedliwy wśród Narodów Świata, rzeź wołyńska</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - identyfikuje postacie: Ireny Sendlerowej, Józefa i Wiktorii Ulmów, Witolda Pileckiego - wymienia postawy 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia znaczenie terminów: <i>szmalcownik, Ukraińska Powstańcza Armia (UPA), czystki etniczne</i> - identyfikuje postacie: 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia przyczyny i opisuje przebieg konfliktu polsko-ukraińskiego (rzeź wołyńska) na Kresach Wschodnich 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia stosunek państw zachodnich do Holokaustu - ocenia postawy Polaków wobec

	warszawskim 4. Polacy wobec Holokaustu 5. Rzeź wołyńska		- zna daty: wybuchu powstania w getcie warszawskim (IV 1943), rzezi wołyńskiej (1943)	Polaków wobec polityki okupanta niemieckiego	Jana Karskiego, Stepana Bandery - omawia wysiedlenia na Zamojszczyźnie i ich skutki	- charakteryzuje życie codzienne w kraju pod okupacją niemiecką na przykładzie Warszawy - opisuje postawy Polaków wobec Holokaustu - opisuje przebieg powstania w getcie warszawskim	polityki okupantów
5. Akcja „Burza” i powstanie warszawskie	1. Akcja „Burza” i jej przebieg 2. Przyczyny wybuchu powstania warszawskiego 3. Wybuch powstania 4. Powstanie warszawskie 5. Skutki powstania	XXXIV.5	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>godzina</i> <i>„W”, plan „Burza”,</i> <i>zrzuty</i> - zna daty wybuchu i upadku powstania warszawskiego (1 VIII-2 X 1944)	- identyfikuje postacie: Tadeusza Komorowskiego <i>„Bora”</i> - przedstawia założenia planu <i>„Burza”</i>	- przedstawia przyczyny i opisuje skutki powstania warszawskiego	- wyjaśnia znaczenie terminu <i>operacja „Ostra</i> <i>Brama”</i> - zna datę operacji <i>„Ostra Brama”</i> (VII 1944) - omawia okoliczności polityczne i militarne, które wpłynęły na podjęcie decyzji o wybuchu powstania w Warszawie - charakteryzuje etapy przebiegu powstania warszawskiego	- opisuje realizację planu „Burza” na Kresach, - omawia postawę wielkich mocarstw wobec powstania warszawskiego - ocenia decyzję władz polskiego podziemia dotyczącą wybuchu powstania, uwzględniając sytuację międzynarodową i wewnętrzną - ocenia postawę aliantów zachodnich i ZSRS wobec powstania warszawskiego
6. Sprawa polska pod koniec wojny	1. Polska Lubelska 2. Wielka Trójka a sprawa polska 3. Represje wobec Polskiego Państwa Podziemnego 4. Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej	XXXV.3 XXXVII.1	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Krajowa</i> <i>Rada Narodowa,</i> <i>Manifest PKWN, Polska</i> <i>Lubelska, Tymczasowy</i> <i>Rząd Jedności</i> <i>Narodowej (TRJN)</i> - zna daty: ogłoszenia Manifestu PKWN (VII 1944), konferencji w	- wyjaśnia znaczenie terminu <i>proces</i> <i>szesnastu</i> - identyfikuje postacie: Stanisława Mikołajczyka, Leopolda Okulickiego - wymienia postanowienia	- zna daty: rozwiązania AK (I 1945), procesu szesnastu (VI 1945), powstania TRJN (VI 1945) - omawia okoliczności i skutki powstania TRJN	- wyjaśnia znaczenie terminu <i>Niepodległość</i> <i>(„NIE”)</i> - identyfikuje postać E. Osóbki-Morawskiego - przedstawia najważniejsze etapy procesu przejmowania władzy w Polsce przez komunistów	- ocenia stosunek wielkich mocarstw do sprawy polskiej

			Jałcie (II 1945)	konferencji w Teheranie oraz w Jałcie dotyczące Polski		- podaje przejawy zależności Polski od ZSRS po wojnie - opisuje metody represji zastosowane przez komunistów wobec Polskiego Państwa Podziemnego	
Rozdział III: Świat po II wojnie światowej							
1. Początek zimnej wojny	1. Skutki II wojny światowej 2. Konferencja w Poczdamie i procesy norymberskie 3. Powstanie ONZ 4. Ekspansja komunizmu w Europie 5. Zimna wojna i doktryna Trumana 6. Kryzys berliński 7. Powstanie dwóch państw niemieckich 8. Powstanie NATO	XXXIII.4 XXXVI.1 XXXVI.2 XXXVI.3 XXXVI.4 XXXVI.7	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Organizacja Narodów Zjednoczonych, układ dwubiegunowy, Powszechna deklaracja praw człowieka, strefa okupacyjna, żelazna kurtyna, blokada Berlina Zachodniego, NATO, mur berliński, reparacje wojenne</i> - identyfikuje postacie: Józefa Stalina, Harry'ego Trumana - wskazuje na mapie podział Europy na blok zachodni i wschodni	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>procesy norymberskie, plan Marshalla, doktryna Trumana</i> - zna daty: konferencji założycielskiej ONZ (IV 1945), konferencji poczdamskiej (VII-VIII 1945), uchwalenia Powszechnej deklaracji praw człowieka (1948), powstania RFN i NRD (1949), powstania NATO (1949), budowy muru berlińskiego (1961) - przedstawia bilans II wojny światowej dotyczący strat ludności i zniszczeń - wyjaśnia, czym była zimna wojna	- identyfikuje postacie: George'a Marshalla - wymienia postanowienia konferencji w Poczdamie - przedstawia przyczyny powstania dwóch państw niemieckich - wskazuje okoliczności powstania NATO	- opisuje okoliczności budowy muru berlińskiego - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Karta Narodów Zjednoczonych, Rada Bezpieczeństwa ONZ, Zgromadzenie Ogólne ONZ, sekretarz generalny ONZ, powstanie berlińskie, cztery D: denazyfikacja, demilitaryzacja, dekartelizacja, demokratyzacja</i> - zna daty: podpisanie Karty Narodów Zjednoczonych (VI 1945), ogłoszenia planu Marshalla (1947), przemówienia W. Churchilla w Fulton (1946), ogłoszenia doktryny Trumana (1947), blokady Berlina Zachodniego (1948-1949) - przedstawia polityczne skutki II wojny światowej - wyjaśnia genezę blokady Berlina Zachodniego	- wyjaśnia przyczyny dominacji USA i ZSRS w powojennym świecie - ocenia znaczenie powstania ONZ - ocenia politykę państw okupacyjnych wobec Niemiec

TSW - Mur berliński	1. Miasto podzielone żelazną kurtyną 2. Ucieczka do lepszego świata 3. Solidarni z berlińczykami 4. Upadek muru	XXXVI.7	- wyjaśnia znaczenie terminu <i>mur berliński</i> - zna daty: rozpoczęcia budowy muru berlińskiego (VIII 1961), zjednoczenia Niemiec (1990)	- identyfikuje postać Helmuta Kohla - wymienia przyczyny zbudowania muru berlińskiego	- wyjaśnia, dlaczego ludzie uciekali do Berlina Zachodniego	- omawia okoliczności upadku muru berlińskiego - wyjaśnia znaczenie terminu <i>Checkpoint Charlie</i> - zna datę wydarzeń przy Checkpoint Charlie (1961) - identyfikuje postacie: Johna Fitzgeralda Kennedy'ego, Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa - opisuje, jak budowano mur berliński	- wyjaśnia, jaką rolę w komunistycznej propagandzie odgrywał mur berliński - wyjaśnia, jak międzynarodowa opinia publiczna zareagowała na budowę muru berlińskiego - ocenia znaczenie, jakie dla podzielonego Berlina miały wizyty prezydentów USA - J.F. Kennedy'ego i R. Reagana
2. Za żelazną kurtyną	1. ZSRS po II wojnie światowej 2. Kraje demokracji ludowej 3. Odwilż w bloku wschodnim 4. Układ Warszawski 5. Powstanie węgierskie w 1956 r. 6. Polityka odprężenia	XXXVI.4 XXXVI.5	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>supermocarstwo, kraje demokracji ludowej, odwilż, tajny referat Chruszczowa, destalinizacja, Układ Warszawski</i> - zna datę śmierci J. Stalina (1953)	- wyjaśnia znaczenie terminu <i>powstanie węgierskie</i> - zna datę powstania węgierskiego (X 1956) - identyfikuje postać Nikity Chruszczowa - omawia cechy charakterystyczne państw demokracji ludowej	- wyjaśnia znaczenie terminu <i>Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej (RWPG)</i> - wyjaśnia znaczenie śmierci Stalina dla przemian w ZSRS i krajach demokracji ludowej - omawia okoliczności powstania i znaczenie Układu Warszawskiego	- zna daty: powstania RWPG (1949), powstania Układu Warszawskiego (1955), XX Zjazdu KPZR (1956) - identyfikuje postać Imre Nagya - przedstawia najważniejsze tezy referatu Chruszczowa na XX Zjeździe KPZR i konsekwencje wygłoszenia tego przemówienia - wymienia przyczyny i skutki powstania węgierskiego w 1956 r. - przedstawia przebieg powstania węgierskiego z 1956 r.	- charakteryzuje i porównuje sytuację społeczno- polityczną w ZSRS po zakończeniu II wojny światowej i po śmierci Stalina - charakteryzuje sposób sprawowania władzy i politykę prowadzoną przez N. Chruszczowa - wymienia przejawy odprężenia w relacjach międzynarodowyc h w latach 1953- 1960
3. Rozpad systemu	1. Wojna domowa w Chinach	XXXVI.6 XXXVI.9	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Wielki Skok,</i>	- wyjaśnia znaczenie terminu <i>metoda</i>	- omawia sposoby realizacji i skutki	- zna datę powstania Chińskiej Republiki	- przedstawia rywalizację USA i

kolonialnego	<ol style="list-style-type: none"> 2. Polityka wewnętrzna Mao Zedonga 3. Wojna w Korei 4. Rozpad systemu kolonialnego 5. Klęska Francji w Indochinach 6. Powstanie Indii i Pakistanu 7. Upadek kolonializmu w Afryce 8. Kraje Trzeciego Świata 		<p><i>rewolucja kulturalna, dekolonizacja, Trzeci Świat, Rok Afryki</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - zna daty: wojny w Korei (1950-1953), Roku Afryki (1960) - wskazuje przyczyny rozpadu systemu kolonialnego 	<p><i>biernego oporu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - identyfikuje postacie: Mao Zedonga, Kim Ir Sena, Mahatmy Gandhiego - wskazuje na mapie Koreę, Wietnam, Chiny, Indie, Pakistan - przedstawia najważniejsze skutki polityczne i gospodarcze procesu dekolonizacji 	<p>Wielkiego Skoku w Chinach</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, w jaki sposób przebiegała rewolucja kulturalna w Chinach 	<p>Ludowej (1949)</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>czerwona księżeczka, neokolonializm</i> - przedstawia przyczyny i skutki wojny domowej w Chinach po II wojnie światowej - opisuje reżimy komunistyczne w Chinach i Korei Północnej, szczególnie uwzględniając stosunek władzy do jednostki - opisuje skutki polityki gospodarczej i kulturalnej Mao Zedonga - podaje przyczyny konfliktu indyjsko-pakistańskiego - przedstawia skutki rozpadu brytyjskiego imperium kolonialnego w Indiach 	<p>ZSRS podczas wojny w Korei</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje proces dekolonizacji Indochin - charakteryzuje konflikty zbrojne w Afryce - charakteryzuje problemy państw Trzeciego Świata po uzyskaniu niepodległości - omawia przyczyny i skutki konfliktów w Azji w czasie zimnej wojny - ocenia rolę Mahatmy Gandhiego w procesie dekolonizacji Indii
4. Konflikt na Bliskim Wschodzie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Powstanie państwa Izrael 2. Kryzys sueski 3. Wojna sześciodniowa i Jom Kippur 4. Konflikt palestyński pod koniec XX w. 5. Rewolucja islamska w Iranie 6. I wojna w Zatoce Perskiej 	XXXVI.8	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Bliski Wschód, syjonizm</i> - zna daty: powstania Izraela (1948), rewolucji islamskiej w Iranie (1979), I wojny w Zatoce Perskiej (1990) 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>konflikt żydowsko-palestyński, wojna sześciodniowa, wojna Jom Kippur, Organizacja Wyzwolenia Palestyny (OWP)</i> - identyfikuje postacie: Dawida Ben Guriona, Jasira Arafata, Ruhollaha Chomejniego - wskazuje na mapie rejon Bliskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Autonomia Palestyńska, operacja „Pustynna burza”</i> - wymienia przyczyny i skutki konfliktów izraelsko-arabskich - przedstawia okoliczności, w jakich powstało państwo Izrael 	<ul style="list-style-type: none"> - zna daty: wojny o niepodległość Izraela (1948-1949), wojny izraelsko-egipskiej (1956), wojny sześciodniowej (1967), wojny Jom Kippur (1973), porozumienia z Oslo (1993) - identyfikuje postacie: Gamala Abdela Namera, Saddama Husajna - omawia proces powstawania państwa Izrael i jego funkcjonowanie 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia znaczenie rozpowszechnienia nowych środków transportu - ocenia rolę mocarstw światowych w konflikcie bliskowschodnim - charakteryzuje i ocenia zjawisko terroryzmu palestyńskiego

				Wschodu i Zatoki Perskiej		w pierwszych latach niepodległości - opisuje charakter konfliktu bliskowschodniego - omawia konflikt w rejonie Zatoki Perskiej - przedstawia przyczyny i skutki rewolucji islamskiej w Iranie	
5. Zimna wojna i wyścig zbrojeń	1. Rywalizacja Wschód-Zachód 2. Kryzys kubański 3. Wojna w Wietnamie 4. Rywalizacja w kosmosie 5. Rządy Breżniewa 6. Praska Wiosna 1968 r.	XXXVI.5 XXXVI.7	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wyścig zbrojeń, odprężenie</i> - identyfikuje postacie: Nikity Chruszczowa, Fidela Castro, Johna F. Kennedy'ego, Leonida Breżniewa	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>kryzys kubański, Praska Wiosna</i> - zna daty: wysłania pierwszego człowieka w kosmos (1961), ogłoszenia blokady morskiej Kuby (1962), Praskiej Wiosny (1968) - wyjaśnia, na czym polegała rywalizacja (zimna wojna) między USA i ZSRS w dziedzinach: wojskowości i podboju kosmosu	- zna daty: umieszczenia pierwszego sztucznego satelity w kosmosie (1957), lądowania na Księżycu (1969) - przedstawia przyczyny i skutki konfliktu kubańskiego - omawia przyczyny i skutki Praskiej Wiosny	- identyfikuje postacie: D. Eisenhowera, J. Gagarina, N. Armstronga, A. Dubčeka, Pol Pota - omawia główne założenia polityki zagranicznej ZSRS i USA w latach 60. i 70. XX w. - przedstawia przyczyny i skutki amerykańskiej interwencji w Wietnamie - wyjaśnia okoliczności interwencji sił Układu Warszawskiego w Czechosłowacji	- omawia wpływ ZSRS na świecie i ocenia ich polityczne konsekwencje
6. Droga ku wspólnej Europie	1. Demokracja Europy Zachodniej 2. Upadek europejskich dyktatur 3. Początek integracji europejskiej 4. Powstanie EWG i Euratomu 5. Powstanie Unii Europejskiej	XXXVI.12	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Unia Europejska, euro</i> - zna datę powstania Unii Europejskiej w wyniku zawarcia traktatu z Maastricht (1992) - podaje przyczyny integracji europejskiej - identyfikuje postać Roberta Schumana	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>traktaty rzymskie, Europejska Wspólnota Węgla i Stali (EWWiS), Europejska Wspólnota Gospodarcza (EWG), Euratom, układ z Schengen, traktat z Maastricht</i> - zna daty: powstania EWWiS	- zna daty: ogłoszenia planu Schumana (1950), podpisania układu w Schengen (1985) - identyfikuje postacie: K. Adenauera, A. de Gasperiego - wskazuje na mapie państwa założycielskie EWG oraz państwa należące do UE - wymienia zjawiska,	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plan Schumana, Komisja Europejska, Parlament Europejski, Rada Europejska, Beneluks, unia celna</i> - przedstawia etapy tworzenia Unii Europejskiej - wyjaśnia, w jaki sposób doszło do	- wskazuje na mapie etapy rozszerzania EWG - omawia wpływ integracji europejskiej na rozwój gospodarczy i demokrację państw Europy Zachodniej - ocenia

				(1952), podpisanie traktatów rzymskich (1957)	które wpłynęły na umocnienie się demokracji w Europie Zachodniej po II wojnie światowej	demokratycznych przemian w krajach Europy Zachodniej i Południowej	gospodarcze i polityczne skutki integracji europejskiej
7. Przemiany społeczne i kulturowe w drugiej połowie XX w.	1. Rewolucja obyczajowa 2. Ruchy kontestatorskie 3. Bunty studenckie 4. Prawa kobiet 5. Terroryzm polityczny 6. Walka z segregacją rasową w USA 7. Sobór watykański II	XXXVI.13	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rewolucja obyczajowa, ruch kontestatorski, hipisi, pacyfizm, feminizm, segregacja rasowa</i>	- zna datę obrad soboru watykańskiego II (1962-1965) - identyfikuje postacie: Martina Luthera Kinga, Jana XXIII, Pawła VI	- zna datę buntów studenckich we Francji (1968) - przedstawia przyczyny przemian społecznych i kulturowych w drugiej połowie XX w. - omawia cechy charakterystyczne rewolucji obyczajowej i jej skutki	- przedstawia cele buntów studenckich w krajach zachodnich w latach 60. - wymienia hasła ruchów kontestatorskich - wyjaśnia, czym była walka z segregacją rasową w USA - wymienia skutki obrad soboru watykańskiego II - prezentuje poglądy ruchów walczących o prawa kobiet w XX w. - omawia przyczyny, przejawy i skutki buntów studenckich - opisuje walkę o równouprawnienie rasowe - wymienia przykłady zespołów rockowych, które miały wpływ na kształtowanie się kultury młodzieżowej lat 60. i 70.	- wyjaśnia znaczenie terminów: kontrkultura, laicyzacja, Greenpeace, Woodstock, terroryzm polityczny - omawia cechy charakterystyczne ruchów kontestatorskich i pacyfistycznych - wymienia przejawy terroryzmu politycznego - ocenia skutki społeczne, kulturalne i polityczne przemian obyczajowych lat 60. XX w. - ocenia znaczenie reform soboru watykańskiego II
Rozdział IV: Polska po II wojnie światowej							
1. Początki władzy komunistów w Polsce	1. Nowa Polska 2. Polacy wobec komunistów 3. Referendum ludowe w 1946 r. 4. Sfałszowane wybory w 1947 r. 5. Podziemie	XXXIII.5 XXXVII.1 XXXVII.2	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Ziemie Odzyskane, przesiedlenia ludności, Polska Partia Robotnicza, Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL), żołnierze</i>	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>akcja „Wisła”, referendum ludowe, demokracja ludowa, reforma rolna, nacjonalizacja przemysłu</i> - zna daty:	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Urząd Bezpieczeństwa (UB), cenzura prewencyjna, Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość” (WiN), bitwa o handel</i> - identyfikuje postać	- charakteryzuje międzynarodowe uwarunkowania kształtowania polskiej granicy państwowej po II wojnie światowej - przedstawia okoliczności i skutki	- ocenia postawę żołnierzy wyklętych - ocenia postawy Polaków wobec nowego reżimu - podaje przejawy zależności Polski

	antykomunistyczne 6. Przemiany gospodarcze		<i>niezłomni (wyklęci)</i>	referendum ludowego (1946), pierwszych powojennych wyborów (1947) – identyfikuje postacie: St. Mikołajczyka, W. Pileckiego, D. Siedzikówny „Inki” – wskazuje na mapie granice Polski po II wojnie światowej, kierunki powojennych przesiedleń ludności na ziemiach polskich	Józefa Franczaka „Lalusia” – przedstawia przyczyny i skutki migracji ludności na ziemiach polskich po II wojnie światowej – opisuje metody, dzięki którym komuniści zdobyli władzę w Polsce	przeprowadzenia referendum ludowego – przedstawia realia funkcjonowania podziemia niepodległościowego – przedstawia etapy przejmowania władzy w Polsce przez komunistów – przytacza metody terroru stosowane przez komunistów	od ZSRS po wojnie – omawia przebieg odbudowy Warszawy – określa społeczne i polityczne konsekwencje wprowadzenia dekretów o reformie rolnej oraz nacjonalizacji przemysłu
TSW – Jak Polacy zasiedlali Ziemię Odzyskaną?	1. Przejmowanie kontroli 2. Napływ osadników 3. Zagospodarowanie Ziemi Odzyskanych 4. Sami swoi	XXXVII.1 XXXVIII.1	– wyjaśnia znaczenie terminów: Ziemię Odzyskaną, szabrownictwo – zna daty: początku napływu osadników na Ziemię Odzyskaną (1945), akcji „Wisła” (1947)	– omawia proces przejmowania kontroli nad Ziemią Odzyskaną przez Polaków – wymienia, skąd pochodzili osadnicy, którzy znaleźli się na Ziemiach Odzyskanych	– omawia przyczyny napływu osadników na Ziemię Odzyskaną – przedstawia postawy Polaków, którzy znaleźli się na Ziemiach Odzyskanych	– wyjaśnia, jak propaganda komunistyczna propagowała ideę Ziemi Odzyskanych – wyjaśnia, jak władze polskie traktowały Niemców zamieszkujących Ziemię Odzyskaną – przedstawia rolę Kościoła katolickiego w integracji Ziemi Odzyskanych z Polską – wymienia przykłady filmów o losach Ziemi Odzyskanych i ich mieszkańcach	– ocenia politykę władz komunistycznych wobec Ziemi Odzyskanych
2. Polska w czasach stalinizmu	1. Powstanie PZPR 2. Przemiany gospodarczo-społeczne 3. Próba kolektywizacji rolnictwa 4. Okres stalinizmu w Polsce (1948–	XXXVIII.1 XXXVIII.2	– wyjaśnia znaczenie terminów: Polska Zjednoczona Partia Robotnicza (PZPR), system monopartyjny, Polska Rzeczpospolita Ludowa (PRL), system centralnego sterowania gospodarką, Państwowe	– wyjaśnia znaczenie terminów: plan sześcioletni, kolektywizacja, stalinizm, socrealizm – zna daty: powstania PZPR (1948), przyjęcia Konstytucji PRL	– zna datę planu sześcioletniego (1950–1955) – wyjaśnia znaczenie terminów: „wyścig pracy”, przodownik pracy, kułak – podaje główne cechy ustroju politycznego Polski w okresie	– przedstawia okoliczności powstania PZPR – przedstawia konsekwencje społeczne i ekonomiczne planu sześcioletniego – omawia cele propagandy	– ocenia kult jednostki w Polsce w okresie stalinizmu

	1956) 5. Socrealizm 6. Konstytucja stalinowska 1952 r. 7. Walka z Kościołem katolickim		<i>Gospodarstwa Rolne</i> - identyfikuje postacie: Władysława Gomułki, Bolesława Bieruta	(1952) - podaje założenia planu sześcioletniego	stalinowskim - wskazuje cechy charakterystyczne socrealizmu w kulturze polskiej	komunistycznej w czasach stalinizmu - przedstawia założenia Konstytucji PRL z 1952 - opisuje system represji władz komunistycznych wobec Kościoła	
3. Czasy Gomułki (1956-1970)	1. PRL po śmierci Stalina 2. Poznański Czerwiec 3. Rządy Gomułki - mała stabilizacja 4. Spór z Kościołem 5. Marzec 1968 r. 6. Grudzień 1970 r.	XXXVIII.3 XXXIX.1 XXXIX.2 XXXIX.3 XXXIX.4	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Stuzba Bezpieczeństwa (SB), odwilż październikowa, mała stabilizacja, obchody Tysiąclecia Chrztu Polski</i> - zna daty: śmierci J. Stalina (1953), obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski (1966) - identyfikuje postacie: Władysława Gomułki, kardynała Stefana Wyszyńskiego - prezentuje okoliczności dojścia W. Gomułki do władzy	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>poznański Czerwiec, „polska droga do socjalizmu”, Marzec 1968 r., Grudzień 1970 r.</i> - zna daty: wydarzeń poznańskich (VI 1956), polskiego Października (X 1956), wydarzeń marcowych (III 1968), wydarzeń grudniowych na Wybrzeżu (XII 1970) - charakteryzuje okres rządów W. Gomułki, w tym politykę zagraniczną PRL	- wyjaśnia przyczyny i skutki oraz opisuje przebieg wydarzeń poznańskiego Czerwca i polskiego Października w 1956 r. - omawia przejawy odwilży październikowej w Polsce - przedstawia przebieg obchodów milenijnych	- zna datę wystosowania listu episkopatu polskiego do episkopatu niemieckiego (1965) - identyfikuje postać Romka Strzałkowskiego - omawia proces odwilży - charakteryzuje przyczyny i narastanie konfliktu władz z Kościołem katolickim - wyjaśnia przyczyny i skutki kampanii antysemitkiej w Polsce w 1968 r. - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>List 34, Zmotoryzowane Odwody Milicji Obywatelskiej (ZOMO)</i> - wyjaśnia przyczyny i skutki wydarzeń z Marca 1968 r. i Grudnia 1970 r.	- ocenia postawę W. Gomułki wobec wydarzeń poznańskich - ocenia zachowanie władz PRL w obliczu wydarzeń na Wybrzeżu w 1970 - ocenia rolę Kościoła katolickiego i środowisk studenckich w kształtowaniu opozycji wobec władz PRL - wymienia przedstawicieli polskiej szkoły filmowej - opisuje normalizację stosunków między Polską a Republiką Federalną Niemiec
4. Polska w czasach Gierka	1. „Druha Polska” Edwarda Gierka 2. Życie na kredyt 3. Życie codzienne w PRL 4. Propaganda sukcesu 5. Nowelizacja	XXXIX.2 XXXIX.3	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>„druha Polska”, propaganda sukcesu</i> - identyfikuje postać Edwarda Gierka - przedstawia przemiany w życiu	- wymienia cechy charakterystyczne rządów E. Gierka - opisuje życie codzienne w czasach PRL	- zna datę nowelizacji Konstytucji PRL (1976) - omawia wpływ zagranicznych kredytów na rozwój przemysłu ciężkiego i górnictwa - wyjaśnia, na czym polegała propaganda	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ukryte bezrobocie, kino moralnego niepokoju</i> - identyfikuje postacie: A. Wajdy, K. Zanussiego, K. Górskiego, H. Wagnera	- ocenia okres rządów E. Gierka

	konstytucji		codziennym Polaków za rządów E. Gierka		sukcesu w czasie rządów E. Gierka	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, dlaczego polityka gospodarcza E. Gierka nie przyniosła spodziewanych rezultatów - przedstawia okoliczności i skutki nowelizacji konstytucji w 1976 r. - przedstawia wpływ kina moralnego niepokoju na kształtowanie postaw Polaków 	
Rozdział V: Upadek komunizmu							
1. Początki opozycji demokratycznej w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> 1. Czerwiec 1976 r. 2. Powstanie opozycji antykomunistycznej 3. Rozwój opozycji 4. Papież Polak 	XXXIX.4 XXXIX.5 XXXIX.6	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminu <i>Komitet Obrony Robotników (KOR)</i> - identyfikuje postacie: Jana Pawła II, Jacka Kuronia 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminu <i>Czerwiec 1976 r.</i> - zna daty: wydarzeń czerwcowych (1976), powstania KOR (1976), wyboru Karola Wojtyły na papieża (16 X 1978), pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do Polski (1979) 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje genezę, przebieg i skutki wydarzeń czerwcowych w 1976 r. - określa cele i opisuje działalność KOR-u - wyjaśnia wpływ wyboru Karola Wojtyły na papieża na sytuację w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>drugi obieg, Wolne Związki Zawodowe (WZZ)</i> - identyfikuje postacie: S. Pyjasa, J. J. Lipskiego, A. Macierewicza, Z. i Z. Romaszewskich, L. Moczulskiego - przedstawia okoliczności narodzin opozycji demokratycznej w Polsce - charakteryzuje rozwój organizacji opozycyjnych w latach 70. XX w. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, dlaczego władze komunistyczne w mniejszym stopniu niż dotąd represjonowały ugrupowania opozycyjne
2. Powstanie „Solidarności”	<ul style="list-style-type: none"> 1. Strajki sierpniowe w 1980 r. 2. Utworzenie NSZZ „Solidarność” 3. Na drodze do konfrontacji 	XXXIX.7 XXXIX.8	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>strajk okupacyjny, 21 postulatów „Solidarności”, NSZZ „Solidarność”</i> - zna datę strajków sierpniowych (VIII 1980), porozumień 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: wydarzenia sierpniowe, porozumienia sierpniowe - przedstawia przyczyny i skutki strajków 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Międzyzakładowy Komitet Strajkowy (MKS), karnawał „Solidarności”</i> - omawia przebieg wydarzeń sierpniowych 	<ul style="list-style-type: none"> - zna daty: powstania NSZZ „Solidarność” (IX 1980), zamachu na Jana Pawła II (V 1981) - identyfikuje postacie: B. Borusewicza, A. Gwiazdy, Mehmeta Alego Ağcy - omawia działalność 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, w jaki sposób władze komunistyczne w Polsce przygotowywały się do konfrontacji siłowej z opozycją

			sierpniowych z Gdańska (31 VIII 1980) - identyfikuje postacie: L. Wałęsy, A. Walentynowicz	sierpniowych w 1980 r.		NSZZ „Solidarność” w okresie tzw. karnawału „Solidarności” - przedstawia reakcję ZSRS na wydarzenia w Polsce w 1980 r.	
3. Stan wojenny w Polsce	1. Wprowadzenie stanu wojennego 2. Internowanie opozycjonistów 3. Reakcja społeczeństwa 4. Ostatnie lata PRL	XL.1 XL.2	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>stan wojenny, Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego (WRON)</i> , internowanie - zna datę wprowadzenia stanu wojennego (13 XII 1981) - identyfikuje postacie: Wojciecha Jaruzelskiego, Lecha Wałęsy, Jerzego Popiełuszki	- przedstawia okoliczności wprowadzenia stanu wojennego w Polsce	- charakteryzuje przebieg stanu wojennego w Polsce	- zna daty: pacyfikacji kopalni „Wujek” (XII 1981), zamordowania ks. J. Popiełuszki (1984) - przedstawia reakcję świata na sytuację w Polsce w stanie wojennym, w tym przyznanie Pokojowej Nagrody Nobla Lechowi Wałęsie - charakteryzuje sytuację PRL po zniesieniu stanu wojennego - przedstawia reakcję społeczeństwa na stan wojenny - wskazuje wydarzenia, które doprowadziły do upadku komunizmu w Polsce	- ocenia postawy społeczeństwa wobec stanu wojennego
TSW – Jak Pomarańczowa Alternatywa walczyła z komunizmem?	1. Początki Pomarańczowej Alternatywy 2. Pomarańczowa Alternatywa w akcji 3. Działalność po Okrągłym Stole	XL.2	- wyjaśnia znaczenie terminu Pomarańczowa Alternatywa	- zna daty: szczytu aktywności ulicznej Pomarańczowej Alternatywy (1987-1988), końca działalności Pomarańczowej Alternatywy (1990) - identyfikuje postać Waldemara Fydrycha	- wyjaśnia, jakie idee przyświecały Pomarańczowej Alternatywie - wymienia przykłady akcji Pomarańczowej Alternatywy	- identyfikuje postać Krzysztofa Skiby - zna daty pierwszych akcji ulicznych Pomarańczowej Alternatywy (1981) - przedstawia okoliczności powstania Pomarańczowej Alternatywy - wyjaśnia, jak władze reagowały na akcje Pomarańczowej Alternatywy - omawia działalność Pomarańczowej	- ocenia wpływ Pomarańczowej Alternatywy na kształtowanie postaw antykomunistycznych i obalenie komunizmu

						<i>Alternatywy po Okrągłym Stołe</i>	
4. Rozpad bloku wschodniego	1. Kryzys ZSRS 2. Ronald Reagan prezydentem USA 3. Próby reform w ZSRS 4. Jesień Ludów 5. Rozpad ZSRS	XXXVI.10 XXXVI.11	- wyjaśnia znaczenie terminu <i>Jesień Ludów</i> - identyfikuje postacie: Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa, Václava Havla	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>aksamitna rewolucja, pierestrojka, głasnost</i> - zna daty: obalenia komunizmu w europejskich państwach bloku wschodniego (1989-1990), zjednoczenia Niemiec (1990), rozpadu ZSRS (1991)	- wyjaśnia znaczenie terminu <i>pucz Janajewa</i> - identyfikuje postacie: Borysa Jelcyna, Giennadija Janajewa - przedstawia przejawy kryzysu ZSRS w latach 80. XX w. - wyjaśnia okoliczności rozpadu ZSRS	- zna daty: interwencji zbrojnej ZSRS w Afganistanie (1979-1989), przejęcia władzy przez Gorbaczowa (1985), puczu Janajewa (1991), rozwiązania RWPG i Układu Warszawskiego (1991), rozwiązania ZSRS (XII 1991) - charakteryzuje politykę R. Reagana i jej wpływ na zmianę sytuacji międzynarodowej - charakteryzuje wydarzenia Jesieni Ludów w państwach bloku wschodniego - omawia proces rozpadu ZSRS, uwzględniając powstanie niepodległych państw w Europie - wyjaśnia, jakie były przyczyny rozwiązania RWPG i Układu Warszawskiego	- ocenia rolę M. Gorbaczowa i R. Reagana w zmianie układu sił w polityce międzynarodowej - przedstawia rolę Gorbaczowa w upadku komunizmu w państwach bloku wschodniego - wymienia próby reform w ZSRS i określa ich skutki polityczne
5. Początek III Rzeczypospolitej	1. Obrady Okrągłego Stołu 2. Wybory czerwcowe w 1989 r. 3. „Wasz prezydent, nasz premier” 4. Budowa III Rzeczypospolitej	XL.3 XLI.1	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>obrad Okrągłego Stołu, wybory czerwcowe</i> - zna daty: obrad Okrągłego Stołu (II-IV 1989), wyborów czerwcowych (4 VI 1989) - identyfikuje	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Obywatelski Klub Parlamentarny (OKP), sejm kontraktowy</i> - zna datę powołania rządu T. Mazowieckiego (1989)	- podaje postanowienia i skutki obrad Okrągłego Stołu - przedstawia następstwa wyborów czerwcowych	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>„gruba linia”/„gruba kreska”, ustalenia z Magdaleny</i> - zna daty: wyboru W. Jaruzelskiego na prezydenta (VII 1989) - identyfikuje postacie: C. Kiszczaka, L. Balcerowicza, B.	- ocenia znaczenie obrad Okrągłego Stołu dla przemian politycznych w Polsce

			postacie: Lecha Wałęsy, Wojciecha Jaruzelskiego, Tadeusza Mazowieckiego			Geremka, K. Skubiszewskiego - omawia okoliczności zwołania Okrągłego Stołu - przedstawia reformy rządu Mazowieckiego	
rozdział VI: Polska i świat w nowej epoce							
1. Europa po rozpadzie ZSRS	1. Europa na przełomie XX i XXI w. 2. Powrót mocarstwowych ambicji Rosji 3. Kraje postsowieckie 4. Wojna w byłej Jugosławii 5. Masakra w Srebrenicy	XXXVI.10 XXXVI.11	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Wspólnota Niepodległych Państw (WNP), kraj postsowiecki</i> - identyfikuje postacie: Billa Clintona, Borysa Jelcyna, Władimira Putina	- zna daty: powstania Wspólnoty Niepodległych Państw (1991), wejścia Polski, Czech i Węgier do NATO (1999), rozpadu Jugosławii (1991-1992) - przedstawia okoliczności wstąpienia Polski, Czech i Węgier do NATO	- charakteryzuje rządy W. Putina w Rosji - wymienia problemy, z jakimi spotkały się podczas transformacji ustrojowej kraje postsowieckie - prezentuje skutki rozpadu Jugosławii	- zna daty: wojny w Jugosławii (1991-1995), I wojny czeczeńskiej (1994-1996), ludobójstwa w Srebrenicy (1995), porozumienia w Dayton (XI 1995), II wojny czeczeńskiej (1999-2009), rewolucji róż (2003), wojny o Osetię Południową (2008), Euromajdanu (2013-2014) - identyfikuje postacie: A. Łukaszenki, W. Janukowycza, W. Juszczenki, M. Saakaszwilego, D. Dudajewa - przedstawia przyczyny i skutki wojen w byłej Jugosławii i Czeczenii - charakteryzuje sytuację polityczną na Kaukazie	- omawia sytuację polityczną Ukrainy i Gruzji - ocenia rolę W. Putina w przywracaniu Rosji roli mocarstwa
TSW – Terroryzm czeczeński	1. Pierwsze zamachy 2. Śmierć w teatrze 3. Atak na szkołę	XXXVI.10	- wyjaśnia znaczenie terminu <i>terroryzm</i> - zna datę zamachu na szkołę w Biełstanie (2004)	- wyjaśnia przyczyny narodzin <i>terroryzmu czeczeńskiego</i>	- wymienia przykłady <i>zamachów terrorystycznych organizowanych przez bojowników czeczeńskich</i>	- zna daty: <i>pierwszego ataku terrorystycznego w Rosji przeprowadzonego przez bojowników czeczeńskich (1995), zamachu w teatrze na Dubrowce (2002)</i>	- ocenia postawy <i>bojowników czeczeńskich i władz rosyjskich wobec problemu czeczeńskiego</i> - omawia skutki

						<ul style="list-style-type: none"> - identyfikuje postać Szamila Basajewa - omawia przebieg i skutki zamachu na szpital w Budionnowsku - opisuje przebieg zamachu na teatr na Dubrowce - przedstawia przyczyny, przebieg i skutki zamachu na szkołę w Biestanie - opisuje działania władz rosyjskich skierowane przeciwko terrorystom czeczeńskim 	<p>społeczne i polityczne zamachów bojowników czeczeńskich</p>
2. Konflikty na świecie po 1989 r.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Daleki Wschód 2. Kraje afrykańskie 3. Współczesne konflikty na świecie 4. Konflikt palestyńsko-izraelski 5. Wojna z terroryzmem 	XXXVI.8 XXXVI.9	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Autonomia Palestyńska, Al-Kaida</i> - zna datę ataku na World Trade Center (11 IX 2001) - identyfikuje postacie: George'a W. Busha, Osamy bin Ladena, Saddama Husajna 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>polityka neokolonializmu, apartheid</i> - wyjaśnia, na czym polega polityka neokolonializmu i jakie niesie za sobą skutki 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>masakra na placu Tiananmen, talibowie</i> - wyjaśnia przyczyny i skutki wojny z terroryzmem po 2001 r. 	<ul style="list-style-type: none"> - zna daty: ludobójstwa w Rwandzie (1994), masakry na placu Tiananmen (VI 1989), wybuchu wojny w Syrii (2011), aneksji Krymu (2014) - identyfikuje postacie: N. Mandeli, J. Arafata, I. Rabina, S. Peresa, Baszara al-Asada - przedstawia rozwój gospodarczy Chin i Japonii w drugiej połowie XX w. - przedstawia przyczyny i charakter wojny w Iraku 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia problem terroryzmu - ocenia wpływ USA na sytuację polityczną współczesnego świata - wyjaśnia, jakie są przyczyny współczesnych konfliktów w Afryce
3. Polska w latach 90. XX w.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reformy gospodarcze 2. Społeczne koszty przemian ustrojowych 3. Rozpad obozu solidarnościowego 4. Sytuacja wewnętrzna Polski 	XLI.1 XLI.2 XLI.3	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>hiperinflacja, gospodarka wolnorynkowa, prywatyzacja, bezrobocie</i> - identyfikuje postacie: Tadeusza Mazowieckiego, Lecha Wałęsy, Leszka Balcerowicza, Jacka 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plan Balcerowicza, pluralizm polityczny</i> - zna daty: wdrożenia planu Balcerowicza (1990), wyboru L. Wałęsy na prezydenta (XII 1990), pierwszych 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia założenia, realizację i skutki gospodarcze planu Balcerowicza 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminu „wojna na górze” - zna daty: rozwiązania PZPR (1990), uchwalenia małej konstytucji (X 1992), reformy administracyjnej (1999) - identyfikuje postacie: 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia przemiany polityczne i gospodarcze w Polsce po 1989 r. - omawia podstawy ustrojowe III Rzeczypospolitej w świetle konstytucji z 1997

	5. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej 6. Plan Balcerowicza i jego skutki		Kuronia, Aleksandra Kwaśniewskiego, Lecha Kaczyńskiego	w pełni demokratycznych wyborów do parlamentu (1991), wyboru A. Kwaśniewskiego na prezydenta (1995), uchwalenia Konstytucji RP (1997), wyboru L. Kaczyńskiego na prezydenta (2005) - wymienia reformy przeprowadzone w 1999 r. - wymienia najistotniejsze przemiany ustrojowe i ekonomiczne III Rzeczypospolitej		J. Olszewskiego, J. Kaczyńskiego, R. Kaczorowskiego - omawia koszty społeczne reform gospodarczych - charakteryzuje scenę polityczną pierwszych lat demokratycznej Polski - przedstawia proces budowania podstaw prawnych III Rzeczypospolitej - wyjaśnia przyczyny rozpadu obozu solidarnościowego	r.
4. Polska w NATO i UE	1. Polska polityka zagraniczna 2. Polska w strukturach NATO 3. Polska droga do UE 4. Polskie społeczeństwo wobec Unii 5. Polska w walce z terroryzmem	XLII.1 XLII.2 XLII.3	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>NATO</i> , <i>referendum akcesyjne</i> , <i>Unia Europejska</i> - zna daty: przyjęcia Polski do NATO (1999), wejścia Polski do UE (2004)	- wyjaśnia znaczenie terminu <i>referendum akcesyjne</i> - przedstawia przyczyny i skutki przystąpienia Polski do NATO i UE - omawia konsekwencje członkostwa Polski w NATO	- wymienia i omawia etapy integracji Polski z UE - przedstawia postawy Polaków wobec problemu integracji Polski z UE	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Trójkąt Weimarski</i> , <i>Grupa Wyszehradzka</i> - zna daty: wyjścia ostatnich wojsk rosyjskich z Polski (1993), obecności polskich żołnierzy na wojnach w Afganistanie (od 2002) i Iraku (2003–2008) - określa główne kierunki polskiej polityki zagranicznej - wymienia i omawia etapy polskiej akcesji do NATO	- ocenia rezultaty członkostwa w NATO i UE - opisuje udział Polski w wojnie z terroryzmem - wymienia korzyści, jakie przyniosły Polsce integracja z UE oraz wejście do NATO
5. Wyzwania	1. Globalizacja 2. Rewolucja informacyjna	XXXVI.13	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>internet</i> , <i>globalizacja</i> ,	- omawia zalety i wady wprowadzenia	- wskazuje cechy współczesnej kultury masowej	- wyjaśnia znaczenie terminów: <i>bogata Północ</i> , <i>biedne Południe</i> ,	- omawia szanse i niebezpieczeństwa dla człowieka

współczesnego świata	<p>3. Kultura masowa i amerykanizacja</p> <p>4. Problemy demograficzne</p> <p>5. Problem migracji</p> <p>6. Przemysłowa przestępczość zorganizowana i terroryzm</p> <p>7. Zagrożenia ekologiczne</p>		<p><i>amerykanizacja, kultura masowa</i></p>	<p>nowych środków komunikacji</p> <p>- wyjaśnia, jakie szanse i zagrożenia niesie za sobą globalizacja</p> <p>- opisuje przejawy globalizacji we współczesnym świecie</p>	<p>- opisuje zjawisko amerykanizacji</p> <p>- prezentuje zagrożenia ekologiczne współczesnego świata</p> <p>- omawia przyczyny, kierunki i skutki ruchów migracyjnych we współczesnym świecie</p>	<p><i>„globalna wioska”, Dolina Krzemowa, efekt cieplarniany, arabska wiosna, Państwo Islamskie, protokół z Kioto</i></p> <p>- określa przyczyny i skutki narastania nierówności społecznych we współczesnym świecie</p> <p>- wyjaśnia, jakie zagrożenia niesie za sobą przestępczość zorganizowana</p> <p>- przedstawia działania współczesnego świata na rzecz poprawy stanu ekologicznego naszej planety</p> <p>- wyjaśnia, na czym polegają kontrasty społeczne we współczesnym świecie</p> <p>- wymienia problemy demograficzne współczesnego świata</p> <p>- wskazuje najważniejsze zagrożenia społeczne współczesnego świata</p>	<p>wynikające ze współczesnych zmian cywilizacyjnych</p> <p>- ocenia skutki amerykanizacji kultury na świecie</p> <p>- omawia zjawisko terroryzmu islamskiego</p> <p>- przedstawia przyczyny i skutki przemian w świecie arabskim w latach 2010-2013</p> <p>- przedstawia działania podejmowane w celu niwelowania problemów demograficznych, społecznych i ekologicznych we współczesnym świecie</p> <p>- przedstawia konsekwencje wzrostu poziomu urbanizacji współczesnego świata</p>
----------------------	--	--	--	---	---	---	--